

**DALYVAVIMO ES INSTITUCIJŲ, JŲ DARBO GRUPIŲ, KOMITETŲ POSĖDŽIUOSE IR
SUSITIKIMUOSE SU ES INSTITUCIJŲ IR VALSTYBIŲ NARIŲ ATSTOVAIS
ATASKAITA**

Nuolatinis komitetas dėl žemės ūkio mokslinių tyrimų

1. *Posėdžio institucinė forma, vieta, laikas ir dalyviai:* Programos *Horizont 2020* Socialinio iššūkio 2 „Maisto tiekimo užtikrinimas, pažangus žemės ūkis, jūriniai tyrimai ir bioekonomika“ komiteto ir Nuolatinio žemės ūkio mokslinių tyrimų komiteto posėdis. Briuselis, Kab 428. avenue d'Auderghem 19, 1040 Etterbeek BRE2 pastatas. 2017.03.30 d.

2. *Svarstyti klausimai:*

- 1) Posėdžio įžanginė dalis, EK sveikinimas.
- 2) Projektų analizės rezultatų pristatymas ir diskusijos.
- 3) Europos jungtinės programos kofinansavimo veiklos (EJP Cofund – Soils) pristatymas.
- 4) COST veiklos pristatymas.
- 5) P2P veiklos ateities vizijos pristatymas ir analizė
- 6) Baigiamosios pastabos sprendimai

3. *Posėdžio eigos apibendrinimas:*

Posėdžio pradžioje pirmininkaujantis, Jyrki Suominen (RTD F1) pristatė posėdžio seminaro dienotvarkę paminėdamas kad šis susitikimą SCAR organizuoja antrąjį kartą šiais metais kartu su PC SC 2. Pažymėjo, kad P2P partnerystės bioekonomikos srityje ateities aptarimui bus skirta daugiausiai dėmesio. Nurodyta, kad klausimas bus pristatomas PLATFORM projekto apimčių rėmuose (maistas, žemės ūkis, akvakultūra, žuvininkystė, miškininkystė, klimatas, bioįvairovė ir biotechnologijos). Taip pat į darbotvarkę įtraukiama trumpa COST ir EJP Cofund - Soils veiklų apžvalga.

Davide Amato (DG RTD DE, E1) pristatė kofinansavimo veiklų prioritetų analizę pagal tam tikrus kriterijus: Bendrijos įtraukimo įvertinimas, finansavimo ir biudžeto ir finansinių svertų įvertinimą, numatomą ES ir nacionalinio lygmens įtaką. Nurodyta, kad pagal tai nenumatoma parama temoms, jei nėra aiškių sąsajų su 2018-20 metų veiklos programos tematikomis, neremiant taip pat tematikų, apimtų H2020 kvietimuose, jei nebus akivaizdus pridėtinės vertės sukūrimo požymių. Neremti veiklų, kurios jau paremtos kitais P2P veiklų instrumentais. Įvertinant finansinius išsipareigojimus neremtinoms būtų temos, neturinčios nuorodų į tai, kas dar paremia veiklą nacionaliniu ir tarptautiniu lygiu. Įvertinant ES prašomos paramos dydžius atsižvelgiama į finansinės paramos svertinę reikšmę, kurios turi mažiausiai siekti reikšmę 5. Tik labai naujos temos finansinės paramos svertų reikšmė gali atskirais atvejais būti sumažinta iki 3. Atsižvelgiant į įvertinamų veiklų poveikį nacionaliniame ir ES lygmenyse bus atsižvelgta į deramus ir akivaizdžius rodiklius, kad poveikis bus pasiektas. Pasiūlytų kofinansavimo tematikų sąrašė – veterinarinė vakcinacija, maisto autentifikavimas, žydroji ekonomika (BB), aukštikalnių tyrimai, informacinių komunikacijų technologija žemės ūkiui, maisto ir mitybos saugumo analizė. Buvo pristatyta veiklų analizės medžiaga pagal tokius kriterijus: a) dalyvavimo suinteresuotumas, veiklos laiko prioritetas (metai), numatomas preliminarus įnašas kofinansavimui, paramos suteikimo laikas (tikėtina biudžeto patvirtinimo data). Analizės rezultatuose informacijos apie LT ir kai kurių kitų šalių prioritetus nebuvo įtraukta. Pastabėta, kad prioritetiškai dominuoja žydrasis biotechnologijos veiklos. Klausimus pateikė ŠN – Norvegija, Prancūzija, Italija JK, Airija ir kitos. Labiausiai buvo analizuojamos finansinių svertų taikymo kriterijai. Atsakymus pateikė Jyrki Suominen, apibendrindamas analizės rezultatus ir pakviesdamas per balandį pasiekti visus susitarimus ir baigti derinimus visų tematikų. Diskusijos eigoje nuskambėjo informacija, kad veterinarinės vakcinacijos projektai gali ir turėtų apimti didesnę ratą šalių dėl akivaizdžių nūdienos grėsmių, tačiau rengėjai (Danija) išreiškė nusistebėjimą, kad, pvz., Baltijos šalys nėra nusiteikę suteikti kofinansavimo. Savo pritarimą tam išreiškė ir JK atstovas. Estijos atstovas paaiškino, kad neretai svarbiai tematikai nagrinėti nėra pakankamai pajėgų šalyje, tačiau pabrėžė, kad klausimo aktualumas yra neabejotinas ir tematika privalo išlikti prioritetuose. Visumoje buvo sutarta, kad prieš atiduodant PC, pasiūlymai dėl tematikų turi būti pateikti iki gegužės pradžios.

Jean-Charles Cavitte (DG AGRI H5) pristatė Europos jungtinės kofinansavimo programos veiklos rezultatus, orientuotus į agrodirtvotyros veiklas, pagrindė tokį pasirinkimą, pabrėždamas šio pasirinkimo

aktualumą ES. Diskusijoje buvo pastebėta, kad dirva yra visur dirva, todėl tolesniam nagrinėjimui turi būti įtraukti ir klausimai apie dirvas miškininkystės vystymo kontekste. Buvo taip pat pritaria informacinės sklaidos sutemos dirvotyros klausimams sukūrimui. Apibendrinimus pateikė pirmininkaujantis Jyrki Suominen, siūlydamas pratęsti diskusiją ateityje.

Tolesnėje posėdžio eigoje buvo trumpai pristatyta COST veiklų apžvalga ir pasiekimai. Buvo dar kartą išaiškinta programos veiklos apimtys, dalyvių veiklos ir sėkmingi pavyzdžiai. Pranešėjai nurodė, kad dabar vyksta virš 40 COST veiklų ir juose dalyvauja virš 6000 tyrėjų. Buvo pristatyti nauji COST tinklai. Diskusijų eigoje pasisakė Portugalijos, Vokietijos, Italijos Slovėnijos atstovai. Buvo išreikštas abipusis noras turėti daugiau informacijos apie tarpusavio sąveiką tarp COST veiklų ir galimų jungčių su kitomis P2P veiklomis. Išreikšta nuomonė dėl galimos pozityvios sinergijos. Posėdžio pirmininkas ir kai kurie ŠN atstovai išsakė abejones dėl galimos potencialios sinchronizacijos tarp veiklų.

Pristatant P2P veiklos ateities vizijas, įvadinėje dalyje buvo pažymėta iniciatyvų gausa ir gerai vystoma P2P vizija FP 9 perspektyvoje. Klausimą pristatant PLATFORM projekto apimčių rėmuose, pažymėta kad tai tapo geras forumas diskusijai ir siūlyta toliau abipusiais plėsti mokymosi ir tinklų kūrimo galimybes su ERA-NET dalyviais, tokiu būdu stiprinant koordinavimą ir padidinti sinergiją. Atkreiptas dėmesys kad veiklos ir toliau bus suinteresuotas sąsajomis su koordinaciniais tinklais bioekonomikos rėmuose (JPI ir SCAR darbo grupės). Tolesnėje seminario eigoje dalyviai įsidalino į 3 grupes, kuriose diskutavo apie P2P veiklų prioritetus FP9 veiklose. Pirmojoje grupėje buvo nagrinėti numatomų veiklų privalymai ir trūkumai, antroji grupė analizavo būsimų veiklų apimčių vizijas, trečiojoje nagrinėtos veiklų apimtys už bendrųjų programų veiklų. Diskusijų rezultatai buvo pristatyti ir aptarti tolesnėje posėdžio eigoje. Nagrinėjant privalumus, pastebėta, kad net jei ir ateityje yra galimybių supaprastinimams, ERANET kofinansavimo veiklos yra mažiausiai kompliktuotas instrumentas H2020 programoje, lyginant su EJP kofinansavimu ir 185 str. instrumentais. Visgi, net jei ERANET yra lankstus instrumentas, bet reikalingi dar lankstesni būdai. Negatyvumai išryškinti tokie: daug mažų ERANET projektų SC2 didina transakcijų kaštus; dera geriau suderinti koordinavimo mechanizmus tarp nacionalinių JPI ir tarp programų pagal bendras programavimo iniciatyvas su kitais (pavyzdžiui, ERA-NET); ŠN susiduria su sunkumais svarstant ilgalaikius įsipareigojimus todėl, kad jie negali padaryti planavimo keletai metų į priekį, nes būsimasis skirtas biudžetas ateinančiais metais iš anksto nežinomas; finansuojamų ERANET kofinansavimo projektų rezultatai ne visada yra pakankamai matomi, dėl ko derėtų padėti suderinti instrumento teikiamą naudą su nacionalinius mokslinių tyrimų prioritetais. Pažymėtini antrojoje grupėje išryškinti prioritetai, kuriose buvo ieškomi būdai sutelkti mokslininkus daugiau dirbti kartu, taip pat pasitelkiant ir senuosius veiklų būdus (ERANET, COST), kaip jau išbandytus ir patikimus. Nurodoma, kad reiktų daugiau ŠN ir ES bendradarbiavimo, identifikuojant aktualias sritis ir tematikas. ŠN pažymi, kad reikia geresnės kooperacijos pradiniuose tematikų ir veiklų identifikavimo etapuose. Trečiosios grupės apibendrinamuose išryškintas mažųjų ŠN įtraukimo būtinybė į bendrą veiklą. Atkreiptas dėmesys į tai, kad mažųjų ŠN stinga lėšų formuoti veiklų tinklus (ERANET, SCAR), nes yra sunku įtikinti dėl veiklų prasmingumo ES lygmeniu. Tad reikalinga parama. Kartu skatinimas bendradarbiavimas su "trečiosiomis" šalimis (taip pat ir JK). Pažymėta, kad reikia ieškoti pridedamosios vertės ES lygmeniu.

Apibendrinant diskusiją pirmininkaujantis nurodė, kad yra gerų veiklos instrumentų išbandytų ankstesniuose etapuose ir jų nedera pamiršti ir, jei reformuoti, tai labai atsargiai. Pabrėžė tam tikro skaidrumo veiklose poreikį ir atkreipė dėmesį į veiklų persidengimo ir sinergijos reikšmę. Svarbu taip pat stiprinti sąsajas su ŠN ir pažymėjo, kad JPI yra geras sąsajos instrumentas tarp ŠN ir EK. Iš reikė palinkėjimą dirbti kartu vardan būsimosios FP9 vizijos.

4. Pasiūlymai dėl tolesnių Lietuvos veiksmų:

Posėdžio-seminaro forma ir turinys buvo daugiau informacinio pobūdžio ir nenumatė detalesnių veiklų ar užduočių. Lietuvos, kaip ir kitų mažųjų šalių aktyvesnis dalyvavimas bendrosiose veiklose ir iniciatyvose yra pageidaujamas, skatintinas. Informacinės medžiagos pateikta nebuvo.

Tiesioginis ataskaitos rengėjas (vardas ir pavardė, institucija, pareigos, telefono numeris, elektroninio pašto adresas): Ričardas Paškauskas, Gamtos tyrimų centras, Algologijos ir mikroorganizmų ekologijos laboratorijos vadovas; tel. (8-5)2701503; el. p. ricardas.paskauskas@botanika.lt